

големо достоинство у частно лице, а пъкъ се явява като недостатък у господарь. Той е крайно откровенъ и каквото му е на сърдцето, то му е и на устата. Азъ се надѣя, че той вече се е поправилъ отъ . . . тая склонность да открива безъ мѣрка своята душа и да съобщава всѣкому своитѣ завѣтни мечти. Това е опасно въ политиката!

„Азъ не съмъ противъ каквато и да бѣде до негдѣ самодържавна система въ страна, толкова скорошна, както България, въ страна, въ която никога не се позволявало да се управляватъ самостоятелно, и която тѣй дълго врѣме се намирала подъ турското иго. Но не се ли изисква за това и способенъ диктаторъ, а да се играе неговата роля, не е твърдѣ лесно, когато нѣма на що да се опре. Стѣсняющата конституция свалена, чувствуватъ себе си спасени и дълбока облекчителна въздишка излѣзе изъ гърдитѣ на главата на господарството. Но не разбрали само това, че тука именно се начева мѣчнотията; че необходимо трѣбовало да иматъ зрѣло обмисленъ планъ на компанията и трѣбовало да иматъ срѣдства за неговото изпълнение.

„Това, по видимо, не могатъ да разбиратъ младитѣ господари на истокъ, които Гладстонъ тѣй мѣдро неотколѣ съвѣтвалъ „единъ пътъ за всѣкога да се примирятъ съ тѣхнитѣ народи“, — то е, че конституцията, ако тя малко и да ги стѣснява отвжтрѣ, — прѣдставлява, обаче за тѣхъ най добра защита противъ самозваннитѣ намѣсвания въ дѣлата имъ на можшественнитѣ и стремящи се къмъ завоевание съсѣди. Ако господаря да е пълновластенъ, то, какво ще отговори той на прѣдставителя на Австрия, Германия, Россия или Портата, когато посланика малко много повелително пожелаетъ благосклонность или услуга, или поиска да възстановява нѣкакво въображаемо право? Напротивъ, когато господаря има макаръ и малка конституция, то той съ гласъ, пълненъ съ сълзи, ще отговори: „ужасно неприятно; но това не е мое знание; вий знаете, че конституцията ми ограничава властта; срѣщнете се съ министра на вънкашнитѣ дѣла; парламента и т. н.“. Нищо нѣ-